

Miljøjournalen

NR. 11 • 2008

Refser etterforskning i skutersak

Obama møter motstand

Fortsatt skittent i tekstilbransjen

Etterforsker henleggelse • 3

Motstand for Obama • 4

Bushs siste sprell • 5

Variierende standarder i tekstil-
bransjen • 6

Kort sagt • 9

Hva skjer i 2009 • 10

Nytt blad neste år • 12

REDAKTØR:
Kristian Skjellum Aas | Tlf. 23 10 96 07
ka@naturvern.no

REDAKSJON:
Tor Bjarne Christensen | Tlf. 23 10 96 08
tbc@naturvern.no
Martin Ødegaard | Tlf. 23 10 96 06
mo@naturvern.no

ADRESSE:
Grensen 9b, 0159 Oslo
Telefon: 23 10 96 10
Telefaks: 23 10 96 11
E-post: redaksjonen@naturvern.no
Nett: www.miljojournalen.no

FORSIDEFOTO: Alexander Hafemann/
Istockphoto.com

ANNONSER:
Kabate | Tlf. 22 59 91 80
E-post: gunnar@kabate.no

UTGIVER: Norges Naturvernforbund

NESTE UTGAVE: FEBRUAR 2009
Miljøjournalen slås sammen med magasi-
net Natur & miljø fra og med 2009, og vil
utkomme med 6 nummer i året.

Fagpressen

OPPLAGSKONTROLLERT

Amerikanerne på bussen

Flere amerikanere tar bussen nå enn tidligere. Økningen det siste året er den største på 40 år.

TEKST: **MARTIN ØDEGAARD**
mo@naturvern.no

En amerikansk studie viser hvordan veksten i busstrafikk mellom større byer har økt med nesten ti prosent mellom fjerde kvartal 2007 og 2008.

— Veksten i busstrafikk mellom større byer har bakgrunn i flere faktorer, i hovedsak den økende bensinprisen det siste året, sa Joseph Schwieterman, professor ved Chaddick Institute, som står bak studien, til nyhetsbyrået Reuters.

Studien viser at yngre reisende viser større villighet til å ta bussen, og at dette er en viktig del av den amerikanske bussrenessansen.

Veksten i antallet passasjerer

Amerikanerne hopper på bussen. (Foto: Tony Tremblay/Istockphoto.com)

har naturligvis også positiv innvirkning på miljøet. I løpet av det siste året har økningen i bussreiser ført til redusert CO₂-utslipp på 36 000 tonn, skriver Reuters. Studien viser også at antallet fly-

reiser minket med åtte prosent i samme periode, og antallet amerikanere som reiste med bil minket med 3,3 prosent i årets første åtte måneder.

Sol over Vatikanet

Det 5000 kvadratmeter store taket i konsertsalen "Nervi Hall" i Vatikanet, hvor paven holder audienser, vil bli dekt av 2400 solcellepaneler.

Nyhetsbyrået Reuters skriver at Vatikanstaten planlegger å installere nok fornybare energikilder til at de kan dekke 20 prosent av sitt energibehov innen 2020. Nyhetsbyrået skriver at Vatikanet da vil bli mer løst fra Italia, som de i dag kjøper all sin energi fra.

I motsetning til hva Galilei erfarte, har Paven nå blitt mer vennlig innstilt til solsystemet.

Planter for livet

(Foto: Rene Mansi/Istockphoto.com)

En by i Indonesia som kjemper mot avskoging har kommet opp med en oppfinnsom måte å takle problemet på. Alle familier som ønsker å bli flere, må plante et tre.

— Alle som vil gifte seg eller søke om fødselsattest må plante et tre. Vi er allerede be-

kymret for byens tilstand, og vi må handle for å bekjempe global oppvarming, sier Syahrums Syah Setia, leder for byen Balikpapan Environmental Impact Management Agency.

Det er estimert at Indonesia har mistet omkring 70 prosent av sitt originale skogareal.

Statsadvokaten opphever politiets henleggelse

Må etterforske utmarkskjøring

Politiet må etterforske anmeldelsen av Tana og Nesseby kommuners ulovlige tillatelser til kjøring i utmark på nytt. Statsadvokaten har grepet inn og opphevet politiets henleggelse av sakene.

TEKST: TOR B. CHRISTENSEN
tbc@naturvern.no

I oktober henla politiet i Øst-Finnmark anmeldelsen av Tana og Nessebys dispensasjoner til motorferdsel i utmark, to år etter at Naturvernforbundet anmeldte kommunene. Det er ikke første gang. Naturvernforbundet har i flere år kjempet mot finnmarkkommuners utstrakte bruk av kjøretillatelser for snøskutere og firehjulinger i utmark. I Tana kommune er det gitt opp mot 300 tillatelser til utmarkskjøring årlig. Ifølge Motorferdselloven er det forbudt å kjøre i utmark, og loven åpner kun for dispensasjoner til næringsvirksomhet. Hobbyfiske og privat matauk, som det er snakk om her, er ikke gyldig grunn. Likevel blir nesten alle sakene henlagt av politiet, som oftest på grunn av bevisets stilling. Det var også begrunnelsen Østfinnmark politidistrikt hadde for å legge til side anmeldelsene mot de to kommunene.

Ingen spor etter etterforskning

I november grep imidlertid statsadvokaten inn og opphevet henleggelsene og kom med en tydelig refs. Det er ikke vanlig kost for politijurister som behandler motorferdselsaker i Finnmark.

— Det er ingen spor i saken som tyder på at det har vært foretatt noen etterforskning eller selv-

Det er gitt mange dispensasjoner til kjøring med snøskutere i Tana og Nesseby. Nå må politiet etterforske om kommunene har brutt loven. (Illustrasjonsfoto: Shaun Lowe/istockphoto.com)

stendig arbeid fra politiets side, før saken besluttes henlagt på bevisets stilling 10. oktober. Dette er i seg selv meget beklagelig, skriver statsadvokat Ole Bredrup Sæverud.

Han henviser til en tilsvarende sak der Alta kommune ble dømt til å betale en bot på 100 000 kroner i 2002 for å ha gitt ulovlige dispensasjoner til kjøring i naturen.

— Gode nyheter

— Dette er gode nyheter. Endelig har politiet skjont at man ikke bare kan la den ulovlige motorferdselen fortsette å skli ut. Jeg håper dette ender med forelegg til Nesseby og Tana kommuner. Det er det eneste språket de forstår, sier Dag Elgvin, leder for Naturvernforbundet i Finnmark.

Naturvernforbundet anmeldte sakene for to år siden. I løpet av

fem år hadde Fylkesmannen opphevet nærmere femti dispensasjoner etter klage fra Naturvernforbundet. Fylkesmannen ga også kommunen klar instruks om hvordan Motorferdselloven skal håndheves, til liten nytte.

Frustrert fylkesmann

— Det er relativt frustrerende å sitte og behandle disse sakene år etter år, når kommunen ikke retter seg etter våre instruksjoner. De hever seg over lovverket og setter seg ut over forvaltningsmessige regler, sa Trond Aarseth, seksjonsleder hos Fylkesmannen i Finnmark, da Miljøjournalen skrev om saken i februar 2007. Statsadvokaten mener Fylkesmannens syn bør være av interesse i etterforskningen.

— Bevismessig kan utfordringen være at det ikke er straffbart

å utøve skjønn. I denne saken synes det imidlertid klart at kommunen ved dispensasjonsutvalget i svært liten grad har vært villig til å innrette seg etter fylkesmannens pålegg. Dette stiller saken bevismessig i et annet lys, skriver statsadvokaten.

Statsadvokaten avgjør

Han ber Østfinnmark politidistrikt om å innhente uttalelse fra Fylkesmannen og undersøke om Tana kommune fortsatte sin dispensasjonspraksis etter å ha blitt anmeldt. Og denne gangen får ikke politiet selv trekke konklusjonen. Statsadvokaten vil selv ta endelig avgjørelse om det skal reises tiltale mot kommunene. Politikammeret får frist på seg til 15. desember i år til å orientere om fremdriften i etterforskningen.

Møter intern motstand

Barack Obama har satt seg ganske ambisiøse klimamål, men kan møte vel så stor motstand i eget parti som blant motstanderne.

TEKST: MARTIN ØDEGAARD
mo@naturvern.no

Obama har annonsert en ambisiøs klima- og energipolitikk, der han blant annet vil kutte utslippene med 80 prosent innen 2050. Men når det gjelder gjennomføringen av målene kan han møte like mye motstand innad i det demokratiske partiet, som blant republikanerne.

Tora Skodvin, forskningsleder i Cicero senter for klimaforskning, tror Obama må bruke tid på å få med kongressen i klimaspørsmålet.

— For å få gjennomslag i klimapolitikken, virker det som om Obama må bevege seg mot det politiske sentrum, sier hun.

Kullstater

Splittelsen i klimaspørsmålet i det demokratiske partiet går mellom de klimapolitisk radikale statene, blant annet California, og de kullproduserende statene i Midt-vesten, Ohio, Virginia og Nebraska. Skodvin mener at å ta hensyn til de to sidene kan bli en komplisert balansegang for Obama.

— En endring i klima- og energipolitikken forutsetter tilslutning også fra kongress-

Forskningsleder Tora Skodvin, CICERO.

medlemmer som representerer kullstatene, sier hun.

Konflikten har blant annet gitt seg utslag i at det har blitt valgt ny leder for energikomiteen i Representantenes Hus. Der har Henry Waxman (California), som regnes som mer radikal i klimaspørsmålet, tatt over etter John Dingell fra Michigan. Begge er demokrater. Waxman utfordret Dingell umiddelbart etter valget ved å lansere seg selv som formannskandidat for komiteen, og ble valgt med hårfin margin. Det indikerer splittelsen i partiet. Waxman representerer en klimapolitisk radikal fløy i det demokratiske partiet, noe som kan gjøre det vanskeligere å få den nødvendige oppslutningen fra kullstatsrepresentanter.

Det kommer klimalov

Selv om arbeidet med en føderal klimalov vil være et sentralt fokus for Obamas nye administrasjon, er det lite sannsynlig at en slik lov kommer på plass før klimatoppmøtet i København i desember neste år.

— Jeg tror man kan ha kommet et godt stykke på vei når klimatoppmøtet starter i København, men jeg tviler på at loven kom-

Påtroppende president Barack Obama har mange skjær som må forseres for USA kan få en ny klimalov. (Foto: Wikimedia Commons)

mer til å være ferdig utarbeidet.

Til tross for at en føderal klimalov neppe er på plass før møtet, er det ifølge Skodvin ingen som tviler på at USA kommer til å få en klimalov i løpet av de nærmeste årene, og at landet vil spille en sentral rolle i det internasjonale klimasamarbeidet.

 Fred. Olsen & Co.

Fred Olsens gate 2

0107 Oslo

Tlf.: 22 34 10 00

Telefax: 22 41 24 15

HOL

MASKINELL S
TØMMERTRA
FLISHOGGING

TLF: 63 90

FAX: 63 90

Bush kan hindre Obama

Selv om Barack Obama er valgt til USAs 44. president, sitter George W. Bush med makta ei kort stund til. Han gjør sitt for å få de siste dagene til å telle.

TEKST: MARTIN ØDEGAARD
mo@naturvern.no

Bush-administrasjonen har sittet i det hvite hus i åtte år, og har i de to periodene utstedt flere reguleringer enn noen administrasjon i historien, melder New Scientist.

De siste månedene før Bush går av, har det kommet forslag til reguleringer fra Bush-administrasjonen som inkluderer å fjerne ulven fra lista over truede arter, tillate å bygge kraftverk nærmere nasjonalparker i tillegg til en oppmykning av reglene for farlig fabrikkavfall, skriver nyhetsbyrået Reuters.

Før 20. januar

Ifølge nyhetsbyrået er målet for Bush-administrasjonen å få satt reguleringene i effekt før Obama tar over den 20. januar.

— Dersom de da har blitt satt i effekt, kan det være vanskelig for den nye presidenten å gjøre noe med dem, sier Matt Madia i OMB Watch til det amerikanske forskningsmagasinet New Scientist. Han mener at industrien vil ha fordeler med de nye reguleringene.

— Både gruve- og elektrisitetsindustrien og jordbruket vil ha fordel av disse lovendringene. Det kommer til å bli fjernet reguleringer for disse bransjene, og de vil få mulighet til å forurense mer.

Rask saksgang

Han hevder at noen av reguleringene har gått svært raskt gjennom systemet.

— En lov som skulle svekke beskyttelsen av truede arter til fordel for gruveproduk-

sjon, fikk hele 300 000 offentlige kommentarer. Myndighetene sa at de kom til å se på disse i løpet av en uke, sier Madia, og kaller det ganske latterlig.

Lover trer i kraft tretti til seksti dager etter at de er ferdigstilte. Dersom de ikke er ferdige når den nye presidenten tar over, kan han nekte å gjennomføre dem. Dette gjorde Bush med flere lover som ble forsøkt innført i Clinton-administrasjonens siste dager.

Ved offentlige innkjøp må leverandørene du velger være medlem av en returordning for emballasje.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet har besluttet at leverandører av varer til det offentlige skal være medlem av en returordning for emballasje. Som innkjøper har du ansvar for at disse reglene følges. Et samfunnsansvar.

Ring 22 12 15 00 eller se www.grontpunkt.no for mer informasjon.

Ny stor undersøkelse om miljø, arbeidsmiljø og dyrevelferd

Nike, Bohus og IKEA

Nike, Bohus og IKEA står til stryk, mens Hennes & Mauritz, Lindex og Gudbrandsdalens Uldvarefabrik kommer best ut i en fersk undersøkelse om miljø og arbeidsforhold i produksjonen av tekstiler.

TEKST: TOR B. CHRISTENSEN
tbc@naturvern.no

— Det er god grunn til å tro at uakseptable arbeidsforhold, barnarbeid og overdreven bruk av miljøgifter fortsatt er utbredt i tekstilproduksjonen, men den er ikke lenger så synlig. Flere av selskapene sier rett ut at de ikke har oversikt over underleverandørene og derfor heller ikke kan ta ansvar for forholdene der, står det i rapporten som ForUM for utvikling og miljø står bak. Un-

dersøkelsen er utarbeidet av Miljøjournalen i samarbeid med Norges Naturvernforbund.

34 merkevarer og butikkjeder

Vi har bedt en rekke kjente merkevarer og forretningskjeder gjøre rede for hva de gjør for å sikre kundene klær og tekstiler som er produsert på en miljømessig og etisk forsvarlig måte. 17 merker og 18 forretningskjeder har mottatt spørsmål om hvilke krav de stiller til miljø, arbeidsmiljø og dyrevelferd. Vi har også kartlagt hvor

stor andel av varene deres som er økologiske og miljømerkede. Vi mottok 16 svar, men siden to av

svarene kommer fra kjeder som står bak en rekke merkebutikker, representerer undersøkelsen 34

Bomullsdyrking krever store vannressurser, og kan være svært miljøskadelig. Likevel går det an å avbøte store deler av konsekvensene. (Foto: Dave Huss/Istockphoto.com)

Tekstilmerker:

Rangering	Navn	Miljø	Arbeidsmiljø	Dyrevelferd	Øko/miljømerking	Svarvillighet	Poeng	Totalvurdering
1	Gudbrandsdalens Uldvarefabrik	😬	😬	😬	😬	😬	18	😬
2	Stormberg	😬	😬	😬	😬	😬	22	😬
3	Filippa K	😬	😬	😬	😬	😬	23	😬
4	Polarn O Pyret	😬	😬	😬	😬	😬	25	😬
4	Nudiejeans	😬	😬	😬	😬	😬	25	😬
6	Blåkläder	😬	😬	😬	😬	😬	26	😬
7	Björn Borg	😬	😬	😬	😬	😬	28	😬
7	Helly Hansen	😬	😬	😬	😬	😬	28	😬
9	Bohus	😬	😬	😬	😬	😬	29	😬
9	Nike	😬	😬	😬	😬	😬	29	😬

Ikke besvart: Bergans, Ricco Vero, Levi Strauss, Kari Traa, Norrøna Sport, Puma, IC Companys.

Tekstilkjeder:

Rangering	Navn	Miljø	Arbeidsmiljø	Dyrevelferd	Øko/miljømerking	Svarvillighet	Poeng	Totalvurdering
1	Hennes & Mauritz	😬	😬	😬	😬	😬	18	😬
1	Lindex	😬	😬	😬	😬	😬	18	😬
3	Indiska	😬	😬	😬	😬	😬	23	😬
4	Bestseller*	😬	😬	😬	😬	😬	25	😬
5	Varner-Gruppen**	😬	😬	😬	😬	😬	28	😬
6	IKEA	😬	😬	😬	😬	😬	33	😬

Ikke besvart: Living AS, b. Young, KappAhl, Bøgerud tekstil, Match, Teppeland, Kid Interiør, G-sport, Gina Tricot, Ferjer Jacobsen.

Ville ikke svare: Neste Stopp, Benetton

*=Vero Moda, name it, Jack & Jones, Selected, Vila og ONLY

**= Cubus, Dressmann, Carlings, Urban, Bik Bok, WOW, Vivikes, Living Large, Warehouse, Volt, Solo, Levi's Store

😬 13-18 poeng 😬 19-28 poeng 😬 29-39 poeng

ern i tekstilbransjen:

A står til stryk

merkevarer og butikkjeder. Vurderingene bygger på det materialet selskapene har sendt til oss.

— Du har nå muligheter til å kle deg opp godt med økologiske og miljømerkede produkter, hvis du er bevisst og leter og spør litt. Men visse deler av bransjen sliter: I møbel og interiørbransjen og for ytterklær kan du dessverre med noen få unntak være sikker på at miljø- og arbeidsmiljøkrav kun er middels, at dyrevern overses og at økologiske/miljømerkede tekstiler er fraværende. Det trekker også ned at halvparten av interiørbedriftene vi kontaktet ikke tok seg tid til å svare, og dette gir liten trygghet for deg som forbruker, står det i rapporten.

Tommelen ned for IKEA, Nike og Bohus

IKEA, Nike, og Bohus havner nederst blant dem som svarte på undersøkelsen. De får middels score på krav og oppfølging av miljø og arbeidsmiljø, men står til stryk når det gjelder hensyn til dyrs velferd i produksjonen og utvikling av økologiske og miljømerkede varer. Her ligger de langt etter de beste. Det kvalifiserer for karakteren "dårlig" i undersøkelsen.

Hennes & Mauritz, Lindex og Gudbrandsdalens Uldvarefabrik kommer best ut. De ender alle alle karakteren på "bra", riktignok i den nedre del av skalaen for denne karakteren med sine 18 poeng. De stiller alle gode eller akseptable krav til sine hovedleverandører og har gode systemer for å kontrollere om kravene etterleves. De finner imidlertid fortsatt en del avvik og er derfor ennå ikke i mål. Hennes & Mauritz og Lindex har mesteparten av sin produksjon i land i Asia og har derfor valgt seg en vanskeligere oppgave enn Gudbrandsdalens Uldvarefabrik, som

produserer alt i Norge.

Vold og slavelønn på H&M-fabrikk

Den gode rangeringen til tross, Hennes & Mauritz fikk en ny avsløring av overgrep og slavelønn i en av selskapets fabrikker i Bangladesh i forrige måned. Til den tyske dokumentarserien Report Mainz fortalte syersker som nylig har sluttet til å jobbe overtid flere døgn i strekk. De skal også ha blitt tilbudt fordeler hvis de hadde sex med formannen på fabrikk. Saken viser at gode overordnede krav og kontrollrutiner overfor hovedleverandører ikke er nok til å sikre at tekstilene i denne delen av verden produseres på en forsvarlig måte.

Ting er ikke like rent og velstelt i alle ledd i tekstilindustrien. (Foto: Istockphoto.com)

Her er hovedkonklusjonene i rapporten:

- **Miljø:** Mange selskaper opererer nå med kjemikalielister med grenser for hvor mye som kan brukes av miljøskadelige stoffer og hvilke giftstoffer som ikke skal brukes i det hele tatt. Det er bra, men den manglende kontrollen med underleverandørene viser at det fortsatt er et stykke igjen før man får bukt med den lokale forurensningen i tekstilproduksjonen.
- **Arbeidsmiljø.** Oppsiktsvekkende mange selskaper opererer nå med en "code of conduct", det vil si et internasjonalt akseptert regelverk, hos sine hovedleverandører. Det er et stort skritt i riktig retning, sammenlignet med situasjonen for noen år tilbake. Noen arbeidere også med arbeidsmiljøet nedover i produksjonskjeden, men flertallet gjør det ikke. Svar vi har fått indikerer at selskapene kjenner til barnarbeid og at det nå er flyttet nedover til underleverandører. Forbrukerne kan derfor ikke være sikre på at merkene og kjedene henter råvarer og materialer som er produsert under akseptable omstendigheter. Selv blant selskapene som kommer godt ut i vår undersøkelse kan det komme avsløringer av uverdige arbeidsforhold fordi markedet er så uoversiktlig.
- **Dyrevern** er det området kjedene og merkene har minst fokus på. Halvparten av merkene stiller svake dyrevernkrav og enda flere har dårlige kontrollrutiner. Det finnes merker og kjeder som står frem med et oppriktig engasjement for dyrs velferd, men vi må likevel konkludere med at de fleste ikke engang oppfyller minimumskravet for en skikkelig politikk mot dyreforsøk og pels fra pelsdyravl.
- **Økologiske og miljømerkede varer.** Undersøkelsen viser at vi står ved et brytningspunkt, hvor mange merker og kjeder nå er i ferd med å bygge opp et bredt vareutvalg av økologiske og miljømerkede varer. Her deler merkene seg i to omtrent like store grupper. På den ene siden finner vi merker som er i ferd med å utvikle et bra utvalg av økologiske/miljømerkede tekstiler. De har også gode planer for å videreutvikle tilbudet. Noen nærmer seg det punktet hvor store deler av hovedkolleksjonen er økologisk/miljømerket. På den andre siden ligger noen litt etter, mens overraskende mange knapt har noen satsning på dette.

Send en mobilhilsen til jul!

Gi en kveld med barnevakt: NATUR6 TIL 2225

Gi en tur på kino: NATUR7 TIL 2225

Gi en god middag: NATUR8 TIL 2225

Gi en overraskelseskveld: NATUR9 TIL 2225
(animasjoner)

Kr. 29 pr. nedlasting

Nyttårshilsen (animasjon) fra Miljøagentene:
NATUR2 TIL 2225

Nyttårshilsen (animasjon) fra Naturvernforbundet:
NATUR4 TIL 2225

Foto: Fjelløy: Jon Østeng
Hov/Naturvernforbundet

Julehilsen fra Naturvernforbundet (bilde):
NATUR1 TIL 2225

Julehilsen fra Miljøagentene (animasjon):
NATUR5 TIL 2225

Bilde: Jeg er medlem i Naturvernforbundet:
NATUR14 TIL 2225

Ringetone: "Naturfag" fra Hank og Mari:
NATUR15 TIL 2225

Bilde: Jeg er medlem i Miljøagentene:
NATUR12 TIL 2225

Overskuddet går til kampanjen "Spar noe til oss" som er et samarbeid mellom Miljøagentene, Natur og Ungdom og Norges Naturvernforbund, derunder arbeid med å skape begeistring for naturmangfoldet og positive tiltak innenfor avfallsbehandling, ENØK og miljøvennlig transport.

NB! Dersom du er under 18 år, husk å spørre mor eller far før du laster ned! Hver nedlasting koster 29.-. For å sette opp MMS, ta kontakt med din telefonileverandør.

Ved spørsmål eller problemer med nedlastingen av bestilt produkt, ring Inpoc kundeservice på 815 73 573 (man-fre 9-15) eller send en e-post til kundeservice@inpoc.com. Hvis du ikke er over 18 år, spør foreldrene dine før du bestiller fra annonsen. Tjenesten er levert av Aspiro AS.

kort sagt

Arter

En ny avtale skal gjøre at truede rovfugler får bedre beskyttelse. Norge har nå undertegnet avtalen "Agreement on African-Eurasian Birds of Prey".

— Rovfugler befinner seg på toppen av næringskjeden, og derfor er de gode indikatorer når noe går galt i naturen, sier seniorrådgiver Øystein Størkersen i Direktoratet for naturforvaltning (DN).

Det har blitt født minst 11 ulvevalper så langt i år, melder Direktoratet for Naturforvaltning. Ynglingene har skjedd i tre områder i Hedmark. Mens det i 2007 ikke ble påvist ynglinger av ulv i Norge, tyder alt på at det er født minst 11 valper i de tre revirene i 2008, skriver direktoratet.

Klima

Storbritannia har vedtatt en lov

som forplikter landet til å kutte sine klimagassutslipp med 80 prosent innen 2050. Dermed blir landet det første i verden med et juridisk bindende lovverk om klimaendringer, melder NTB.

Det blir ingen statlige kjøp av klimakvoter i år, skriver VG. Regjeringen planla å bruke 505 millioner kroner på kjøp av FN-godkjente CDM-kvoter, men det blir det altså ikke noe av.

— Regjeringen var overoptimistisk da de trodde det var mulig å kjøpe så store kvoter i 2008, sier Pål Prestrud i CICERO.

Energi

Energibruken øker i bygg, boligblokker, kirker og hoteller, viser Enovas siste byggstatistikk. Rapporter fra 2401 ulike bygninger viser en på ingen måte positiv utvikling, skriver Dagsavisen. Energibruken i boligblokker økte med 8,5 prosent fra 2006 til 2007, mens i bygninger for re-

Think City skal settes inn i taxidrift i Trondheim. (Foto: Knut Bry)

ligjøre aktiviteter økte energibruken med 1,9 prosent i samme periode.

Transport

Trondheim får Norges første elektriske taxier. Trøndertaxi har fått to biler fra den nye model-

len til Think, og setter disse inn i ordinær taxitrafikk i trønderhovedstaden, melder Teknisk Ukeblad.

Personer

H.M. Kongen har utnevnt professor Ola M. Johannessen til Ridder av 1. Klasse av Den Kongelige Norske St Olavs Orden for sin innsats for klima- og polarforskning.

Det har i tildelingen blitt lagt vekt på hans innsats i forbindelse med forskningen på polarhavene, og til hans bidrag til forståelsen av polarområdenes betydning for det globale klimaet.

Inge Lisenka Wallage, som har vært sjef for StatoilHydros kommunikasjon om deres internasjonale virksomhet, begynner å jobbe i Greenpeace, skriver Stavanger Aftenblad. Wallage har blant annet vært sentral i utviklingen av informasjonsstrategien til StatoilHydros oljesandprosjekt i Canada.

Denne havørnunge får nå bedre beskyttelse, gjennom en ny avtale Norge har undertegnet. (Foto: Jan Ove Gjershaug, NINA)

sitater

— De arbeider for å utrydde alle rovdyr i Norge. Det eneste de vil bevare er sau. Dette er så langt unna miljøvern det går an å komme. Det er en skam at de har klart å kuppe Stortinget nok en gang og fått støtte.

Kurt Oddekalv til VG etter at Folkeaksjonen Ny Rovdyrpolitikk fikk en million kroner av Stortinget.

— Som å dekke til tomatsuppe med sand.

Rune Haaland som aksjonerer mot den ene prammen som var på vei til deponiet utenfor Malmøykalven for å dekke til massene som er hentet ut fra indre Oslofjord. (Dagbladet)

— Slik får du en økobaby.

Overskrift på dagbladet.no. Det står merkelig nok ingenting om hvordan man har øko-sex for i det hele tatt å få laget øko-babyen.

— Jeg satte nesten morgenkaffen i halsen da jeg så den, og tenkte at dette måtte være et brudd på markedsføringsloven.

Leder av Natur og Ungdom, Ingeborg Gjærum, forteller om reaksjonen da hun så StatoilHydros miljøreklame til Dagbladet.no. Reklamen ble klaget inn til Forbrukerombudet, som mente at reklamen var villedende.

— Vi jobber med å skaffe alternativ transport, men det beste er selvfølgelig om togene går.

Informasjonsavdelingen i NSB må gjenta det som burde være en selvfølge til VG Nett.

— Jeg kan garantere at vi er med i en regjering dersom vi får 36,9 prosent.

SVs Audun Lysbakken vil ikke si til ABCnyheter hva som skal til for at SV skal fortsette i regjeringen, men våger seg utpå glattisen med å gjenta Thorbjørn Jagland.

Hva skjer i 2009?

Neste år ligger an til å bli et avgjørende år på miljøsida, både nasjonalt og internasjonalt. Forhandlinger om klimaavtale, stortingsvalg og ny president i USA gjør spenningen stor.

TEKST: MARTIN ØDEGAARD
mo@naturvern.no

Med klimatoppmøte i København, stortingsvalg og en lenge etterspurt naturmangfoldlov på trappene ligger 2009 an til å bli et avgjørende miljøår. Internasjonalt knyttes det spesiell spenning til klimatoppmøtet i København i desember, da en forpliktende klimaavtale forhåpentligvis vil komme på plass. Norges forhandlingsleder i de internasjonale klimaforhandlingene, Hanne Bjurstrøm, har allerede uttalt at 2009 kommer til å bli et år med svært hektisk møteaktivitet. Sverige har også formannskapet i EU i siste halvdel av 2009, og vil ventelig være en pådriver for å få en avtale på plass i København.

Valg med miljøfokus

Noen måneder før det braker løs i København er det stortingsvalg i Norge. Flere partier har varslet at klima og miljø kommer til å være sentrale saker under neste års valgkamp.

Gunnar Kvasheim, nestleder i Stortingets energi- og miljøkomité og miljøpolitisk talsmann i

Venstre, tror absolutt at stortingsvalget i 2009 kommer til å dreie seg om miljø.

— Omstendighetene ligger veldig til rette for et miljøvalg i 2009.

Han mener at også finanskrisen kan være en medvirkende årsak til at miljø i enda større grad kommer på dagsorden.

— Finanskrisen vil gi muligheter til å bygge opp nye og bærekraftige løsninger, sier Kvasheim.

CO₂-håndtering

Han tror også at oljeleting i Lofoten og Vesterålen kommer til å bli et sentralt tema ved valget.

— Vi har tatt klart standpunkt mot oljeutvinning i Vesterålen og Lofoten, både av natur- og klimahensyn, og vi vil presse på for at også andre partier skal ta et like klart standpunkt i den saken, sier Kvasheim.

Ellers når det gjelder oljeforvaltning ønsker Kvasheim å få på plass CO₂-håndtering på Mongstad og Kårstø, og å sikre elektrifisering av sokkelen.

— Det er også viktig å få på plass en nasjonal strategi for hav-

mølleproduksjon, sier han.

Når det gjelder samferdsel ser Kvasheim for seg tre områder hvor det er viktig å få på plass løsninger.

— Det er kollektivtrafikk, smartere biler og mer miljøvennlig drivstoff.

Kvasheim sier at han ønsker seg fullt miljøtrykk neste år.

— Regjeringen må skjerpe egne målsettinger, og bli mer radikale på egne vegne. De må huske på at klimameldingen som kom i fjor sommer var startstreken, ikke målstreken, avslutter Kvasheim.

Til København!

Etter at det norske valget er over, er det Danmarks hovedstad som havner i fokus for klimakampen. Bård Lahn, rådgiver i Naturvernforbundet sier at veldig mye oppmerksomhet kommer til å bli rettet mot København.

— Møtet i København vil bli veldig viktig for verdens klimainnsats etter 2012, og det er viktig for om man fortsatt kan håpe på å nå togradersmålet, sier han.

Lahn sier at dersom det blir underskrevet en avtale i København, kommer den neppe til å bli veldig detaljert.

Andre saker det knytter seg spenning til internasjonalt er USAs nye president, hvilke saker han først velger å ta tak i og hvor fort det eventuelt går.

— Det er også spennende å se om USA får på plass en nasjonal klimalov med mål for nasjonale utslipp. Om USA får gjennom en nasjonal lov vil det fjerne en unnskyldning for ikke å gjøre noe for andre land, som for eksempel Kina eller Japan, sier Lahn.

Olje og transport

Selv om toppmøtet blir viktig, tror ikke Lahn at det er det viktigste

Københavns nye metro går rett fra sentrum til hovedområdet for neste års klimaforhandlinger. Danske myndigheter har akkurat vedtatt å utvide byens metrosystem med en ny linje med 17 stasjoner, til en pris av cirka 15 milliarder danske kroner. (Foto: Ørestads-selskabet)

kalender

8. – 11. januar:

Natur og Ungdoms Landsmøte
Haugtun folkehøgskole, Fredrikstad

www.nu.no/landsmote

18. – 23. januar

Arctic Frontiers forskerkonferanse
Det internasjonale polaråret (IPY)
Norsk polarinstitutt, Tromsø

14. – 20. februar

Internasjonal fjellrevkonferanse
Vålådalen fjellstasjon, Sverige
Arr.: NINA m.fl.

26. – 27. februar

Forskerspirer i barnehagen
- natur, miljø og teknikk for barnas skyld
Universitetet i Oslo
Arr.: Utdanningsforbundet, Naturfagsenteret og NAROM

23. mars:

"Liv laga"
Konferanse om naturmangfold i kommunene
Oslo, sted annonseres senere.
Arr.: Miljøverndepartementet

21. – 23. august

Landsmøte Norges Naturvernforbund
Bergen, sted annonseres senere.
Arr. Norges Naturvernforbund

Oljeutvinning i farvannene utenfor Lofoten og Vesterålen spås av mange å bli en stor konfliktsak neste år. (Foto: Arkadiusz Stachowski/Istockphoto.com)

Bella Center i Ørestaden utenfor København blir sentrum for neste års klimaforhandlinger. (Foto: WoCo)

som skjer for norsk klimapolitikk. Han sier det vil ha effekt på Norges langsiktige mål, men ikke så mye mer.

I det norske stortingsvalget trekker han fram to saker som han tror blir viktige.

— Det er spesielt oljepolitikken og samferdselspolitikken. Oljeutvinning i Lofoten kan komme til å bli en viktig sak i valgkampen, spesielt om man får en diskusjon om hvor lenge man skal basere seg på oljeutvinning. Da klimameldingen kom, så sa alle partiene at dette bare var begynnelsen, det måtte sterkere tiltak til, sier Lahn, og peker på en utfordring for miljøbevegelsen.

— Vi må peke på at Norge har satt seg gode mål, og gjort mye bra i miljøsammenheng, som for eksempel regnskogmilliardene. Men samtidig må vi få fram at det aldri har vært større nasjonale utslipp enn nå, sier Lahn.

Han mener Arbeiderpartiet er radikale i overordnede mål, men ikke når det gjelder praktisk gjennomføring.

2010-målet oppgis?

Valg og internasjonale klimaforhandlinger er ikke det eneste som skjer i 2009. Stortinget har forpliktet seg til å stanse alt tap av

biologisk mangfold i Norge innen 2010, og budsjettet som legges i 2009 er siste sjanse til å adressere problemet. Direktør ved Fritjof Nansens institutt og tidligere direktør i Direktoratet for Naturforvaltning, Peter Johan Schei, har ikke stor tiltro til at man klarer å nå målet.

— Vi er vel nokså klar over at dette målet ikke vil bli nådd. Vi har etterlyst denne loven i lang tid, og synes at det har vært mange unødvendige forsinkelser, sier han.

Schei sier at tyskerne, som har formannskapet i konvensjonen for biologisk mangfold, har antydnet at man må se utover 2010-målet.

— Man må se på hvordan man skal sette neste målsetting, og hva den skal være.

Bredere perspektiv

Schei etterlyser også at man ser klimaproblematikken i et langt større perspektiv.

— Min personlige bekymring er at det er for lite fokus på den totale miljødebatt. Debatten har blitt skeiv, og det er for mye fokus på klima og kvotehandel. Det er viktig å få fram større bredde, for eksempel i koblingen mellom direkte påvirkning på natur og hva som skjer i klimasammenheng.

Ett blad i 2009

Miljøjournalen og Natur & miljø slås sammen, og vil i 2009 bli ett blad. Det nye bladet skal ta med seg det beste fra begge, og vil bli distribuert til både medlemmer i Norges Naturvernforbund og abonnenter.

TEKST: KRISTIAN S. AAS
ka@naturvern.no

I 19 år har Norges Naturvernforbund utgitt et eget nyhetsblad. Natur & miljø Bulletin ble startet i 1989, og var lenge en av de viktigste kildene for miljøstoff for byråkrater, politikere, forskere, miljøorganisasjoner og andre som var interessert i et fagfelt som av mange ble sett på som litt spesielt.

Ny start i 2005

Midt på 2000-tallet hadde internettbølgen overtatt markedet for raske, små nyhetssaker på papir. Natur & miljø Bulletin ble i januar 2005 til Miljøjournalen, som fikk mer bilder, lengre reportasjer, større temadeler og flere egenproduserte nyhetssaker. Bladet rakk altså fire år på egen hånd før det nå går inn i Naturvernforbundets medlemsblad.

Seks årlige utgaver

Utgiveren Norges Naturvernforbund ønsker fremover å satse på ett blad, med én profil. Hvorvidt et av de gamle navnene beholdes, eller det nye bladet får et helt nytt navn, er ikke avklart, men det er bestemt at bladet skal komme ut med seks utgaver neste år.

Fra neste år inngår Miljøjournalen i Norges Naturvernforbunds nye medlemsblad. (Foto: Martin Ødegaard)

Natur & miljø Bulletin gikk inn i Miljøjournalen i 2005. Det hadde da utkommet siden 1989. Nå går Norges Naturvernforbund over til å produsere kun ett blad.

Dagens abonnenter på Miljøjournalen vil få tilbud om å abonner

på det nye bladet, som vil inneholde både aktualiteter, repor-

tasjer og organisasjonsstoff.